حەرامێتی كوشتنی ناهەق

نوسینی

زانای پایە بەرز (صالح بن فوزان الفوزان)

خوای گەورە بیپارێزێت

وەرگێڕانی: یحیی ستار شێخانی

لە بڵاوكراوەكانی ماڵپەڕی ئاشتی
www.ashtyk.com
ژمارە(٣)

الحمدالله والصلاة والسلام على رسول الله

وبعد:

خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت: ((وَلا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ)) { الإسراء:٣٣}.

واتە: كەسێك نەكوژن كە خوا كوشتنەكەی حەرام كردبێت مەگەر بەهۆی تاوانێكەوە شایستە بێت و كوشتنی ڕەوا بێت

هەروەها پێغەمبەری خوا(صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: ((لا يحل دم امرئ مسلم إلا بإحدى ثلاث: النفس بالنفس، والثيب الزاني، والتارك لدينه المفارق للجماعة)) رواه مسلم.واتە: خوێنی موسڵمان حەرامە تەنها بە سێ شت نەبێت: كەسێك كەسێكی كوشت دەبێت بكوژرێتەوە، وە پیاوێك كە ژنی هێنابێت و ئافرەتێك شوی كردبێت زینا و داوێن پیسی بكەن، وە كەسێك لە ئیسلام پاشگەز دەبێتەوە (مرتد). ئەو نەفسەش كە خوای گەورە حەرامی كردووە بكوژرێت كەسێكی موسڵمانە، هەروەها كافرێكی بێ باوەڕ كە بە عەهد و پەیمان هاتبێتە ناو موسڵمانانەوە نابێت دەست درێژی بۆ بكرێت، یان كەسێك بە زمەتەوە هاتبێت و دڵنیا بێت، پێغەمبەری خوا(صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: ((من قتل معاهدًا لم يرح رائحة الجنة)) رواه البخاري. واتە: كەسێك كافرێك بكوژێت كە بە عەهد و پەیمان هاتبێتە ناو موسڵمانانەوە و پەیمانی لە كەڵدا مۆركرابوو ئەوە بۆنی بەهەشت ناكات.

وە خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت: ((وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا)) {النساء:٩٣}.

واتە: كوشتنی موسڵمانێ بە ئەنقەس تۆڵەی دۆزەخە بەردەوام و هەركەسێك بەدەستی ئەنقەست مرۆڤێكی خاوەن باوەڕ بكۆژی سزاو تۆڵەی هەر دۆزەخە و بەهەتاهەتاییش تێیدا ئەمێنێتەوە غەزەب و تووڕەیی خوا لەسەرەو نەفرینیشی لێكردووە و سزایەكی گەورەو قورسیشی بۆئامادە كردووە. پێغەمبەری خوا(صلى الله عليه وسلم) كەسێك كە پەیمانی لە گەڵدا مۆركرا بوو(المعاهد) كردویەتی بە هاوشێوەی ئیماندارێك لە كوشتنی هەڵەدا، وە كەفارەت و هەق سەندنەوە واجیبە لە سەر بكوژەكە ئەویش بریتییە لەوەی كە خوێن بدرێت بە كەسوكارەكەی و بەندەیەكیش ئازاد بكات. هەروەها خوای گەورە كوشتنی منداڵ و ئافرەت و گەورە پیاوانی بێ باوەڕانی حەرام كردووە، بەڵام فەرمانی كردووە كە جەنگ بكرێت بەرامبەر ئەوانەی كە شەڕ دەكەن لە گەڵ موسڵماناندا و بەرگری دەكەن لە بێ باوەڕان، هەروەها فەرمانی كردووە بە كوشتنی ئەو كەسەی كە لە ئیسلام پاشگەز دەبێتەوە (مرتد) و تەوبە ناكات، چونكە یەكێكەلە هەڵوەشاندنەوەی ئیسلام، چونكە ئەو كەسە حەقی ناسیوە و باوەڕیشی پێ هێناوە، پاشان پاشگەز بووەتەوە، ئەو كەسە دەبێت بكوژرێت بۆ پاراستنی عەقیدە و بیروباوەڕ،

که یەکەم شتە لە (الضرورات الخمس) ئەویش بریتیە لە : پاراستنی دین و نەفس و ماڵ و عەقڵ و وەچە (النسل)، خوای گەورە فەرمانی کردووە بە پارێزگاریکردنی، جگە لەمانە نەفس حەرامە بکوژرێت، وە رێزی مرۆڤـ پارێزراوە، وەکو خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت: ((لَقَدْ خَلَقْنَا الإنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ)) {التين:٤}. واتە: سوێند بە هەموو ئەمانە، بێشك ئێمە ئادەم و نەوەیمان دروستکرد لەجوانترین رێکی قەدو باڵاو شێوەدا .

هەروەها خوای گەورە دەفەرموێت: ((وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنْ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلاً)) {الإسراء:٧٠}.

واتە: ئادەمیزاد ڕێزدارە وبێ سۆ ئێمە ڕێزێکی زۆرمان لە تۆرەمەو نەوەی ئادەم گرت زانیاریی و، ژیریی و، قەدو قامەتی ڕێك و جوانمان پێ بەخشیی، کە ئەوەمان بۆ گیانلەبەرانی تر نەکردووە، و لەوشکانیی و، لەدەریادا هەڵمانگرتن بەو شێوە کە کەشتیی و جۆرەها هۆی ترمان بۆ گواستنەوەیان پێدان، ئەوەتا ئێستایش سەرەڕای ئەوانە، خەریکە تەواوی زەویی و بۆشاییەکانی ئاسمانیش دەپشکێنێ وڕزق و ڕۆزی پاکیشمان پێدان نەك هەر ئەوەندە، بەڵکو (وەکو ئیبن کەسیر) دەڵێ: لەچاو زۆرێك لەدروستکراوەکانی خۆمان بەفریشتەکانیشەوە پتر قەدرو ڕێزمان گرتوون، بۆیە زاناکان دەڵێن: جنسی ئادەمزاد لە جنسی فریشتە بەرێزترن .

لە پەیمان و وەفادا لە گەڵیان بین، وەفامان هەبێت بۆیان تاوەکو وەفایان بۆمان هەیە : ((فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ)) {التوبة:٧}. واتە: ئەوانە هەتا بەڕێك و پێکی لەسەر پەیمانەکەیان بن و وەفاداربن {فاستقیموا لهم} دەبێ ئێوەیش پەیمانەکەیان بەڕێك و پێك راگرن و وەفاداربن. پێغەمبەری خوا پەیمانی لەگەڵ قورەیشدا بۆماوەی دەساڵ مۆر کرد ، هەتا ئەوان خەیانەتیان نەکرد ئەم وەفای بە پەیمانەکەی خۆیکرد.

چاکە کار بین لە گەڵ ئەوانەی کە چاکە لە گەڵ موسڵمانان دەکەن، خوای گەورە دەفەرموێت: ((لا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنْ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ)) {الممتحنة:٨}. واتە: خوا ڕێتان ناگری لەو کافرو بێباوەڕانەی جەنگیان نەکردوون لە ئاییندا، و لە ماڵ و زێدی خۆتان دەریان نەکردوون - وەك خوزاعە- کە چاکەیان لەگەڵ بکەن و مامەڵەیان لە گەڵ بکەن بە دادگەریی، بەڵکو خوای گەورە فەرمانی بە موسڵمان کردووە، کە کوڕ لە گەڵ باوکی باشبێت ئەگەر کافرو بێ باوەڕیش بێت، ((وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ)) {لقمان:١٥}. واتە: لە دنیادا لەگەڵ هەردووکیاندا، بەشێوەیەکی چاك و پەسەند هاوەڵی بکە، هاوڕێ وهاوکارێکی چاك بە بۆیان بەجل وبەرگ وخۆراك وهەڵسوکەوتی چاك دڵخۆشیان بکە..هتد، وە بەردەوام هەررێگەی ئەوە بگرە کە بەرەو من رێگەی گرتۆتەبەرو گەڕاوەتەوە بۆلام.

هەروەها خوای گەورە ئافرەتانەی (ئەهلی کتابی) بۆ حەڵاڵ کردوین لە جولەکە و گاوران، ((وَالْمُحْصَنَاتُ مِنْ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ)) {المائدة:٥}.

واتە: ژنانی ئیمانداری داوێنپاك و (حوڕ) و ئازادیشتان بۆ حەڵاڵە، هەروەها ئەو ژنە داوێنپاکانەش کە لە پێش ئێوە کتێب و نامەیان پێدراوە (لەو جوولەکە و گاورانە) بڕوایان بەتەورات و ئینجیل هەیە.

وە ئەو کافرو بێ باوەڕانەی کە دروست نییە جەنگیان لە گەڵدا بکەین پێویستە بە باشترین شێوە لە گەڵیاندا کردار بکەین لە کڕین و فرۆشتندا، هەروەها پێویستە لە سەرمان بانگەوازیان بکەین بۆ ئیسلام لە تاریکییەوە بۆ روناکی، وە خێرمان بۆیان بوێت، بە دڵنیایەوە نەفسی مرۆڤـ بەڕێزە و پێویستە بەرگری لێ بکرێت، تەنها لەو حاڵەتانە نەبێت کە خوای گەورە کوشتنیانی حەڵاڵ کردووە لە بەر بەرژەوندی گەورەتر.

هەروەها خوای گەورە حەرامی کردووە لەسەر مرۆڤـ کە خۆی بکوژێت لە بەر هەر شتێك بێت، وەکو خوای گەورە دەفەرموێت: ((ولا تَقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا . وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا)) {النساء:٣٠،٢٩}.

واتە: لە ناو یەکتردا جەنگ و ئاژاوە مەکەن و، بەناهەق و ناڕەواش یەکتری مەکوژن،

وه یان خۆتان مەکوژن چونکە بەراستیی خوا دەربارەی هەمووتان دلۆزڤان و میهرەبانە کوشتنی خۆو مرۆڤ بەناهەق یاساغ کردووه، هەرکەسێکیش کاری نارەوای وابکات بە نیازی دوژمنایەتی ستەم کردنەوه لە ئایندەدا دەیخەینە ناو ئاگرێکی گەورەوه تا بسوتێ و سزا بچێژێ ئەوەش بۆ خوا زۆر ئاسانە.

وه لە فەرموودەی صەحیحدا هاتووه، هەرکەسێك خۆی بکوژێت ئەوه خوای گەورە ئاگری دۆزەخی بۆ مسۆگەر دەکات، وه هەرکەسێك خۆی بکوژێت بە ژەهر ئەوه ژەهرەکە لە ناو دەستیدایە و بەردەوام دەیخواتەوه لە ناو دۆزەخدا، وه هەرکەسێك خۆی بکوژێت بە ئاسنێك ئەوه ئاسنەکە بە دەستیۆەیتی خۆی پێ دەکوژێت لە ناو دۆزەخدا، وه هەرکەسێك خۆی لە شاخێك فڕێداتە خوارەوه و خۆی بکوژێت ئەوه لە ناو دۆزەخدا بە بەردەوامی خۆی فڕێدەداتە خوارەوه و خۆی دەکوژێت، هەروەها کوشتنی نەفس کە پێی دەوترێت (الانتحار) خۆکوژی،

یان خۆکوشتن بە خۆتەقاندنەوه کە پێی دەڵێن (الجهاد) تێکۆشان لە پێناو خوای گەورە، وەا گومان دەبەن کە (شهادة) بە دەست دێنن، ئەو کەسەی ئەو کار ئەنجام دەدات

خۆی کوشتووه و موستەحەقی ئاگر و سزایە، وه جیهاد و تێکۆشان بە دووره لەو کردەوانە، هەروەها دروست نییە کە نەفست بخەیتە مەترسیەوه ئیلا لە بەر بەرژەوەندییەکی گشتی نەبێت،

خوای گەورە دەفەرموێت: ((وَلا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ)) {البقرة: ١٩٥}. واتە: خۆشتان بە دەستی خۆتان بەفەتەرات مەدەن خۆتان بخەنە مەترسیەوه ، بەم شێوەیە کە دارایی نەبەخشن و دەست لە جیهاد هەڵبگرن.

بۆیە نەفسی مرۆڤەکان بەرێزن ئەگەر خۆیان نەخەنە بێ باوارِی و تاوانەوه، خوای گەورە دەفەرموێت: ((وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا. فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا. قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا . وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا)){الشمس:٧-١٠} واتە : سوێند بە دەروون و ئەو زاتەی کە بە ڕێک و پێکی بەدیهێناوه. جا توانای خراپە و چاکە و خوانەناسی و خواناسی تێدا دابین کردووه. سوێند بەوانە هەموو بەڕاستی ئەو کەسە سەرفرازە کە نەفسی پاک و پوختە کردووه و ئیمان و ترسی خوای تیادا ڕواندووه. بێگومان نائومێد بوو ئەو کەسەی نەفسی خۆی ناپوخت کرد و ئاڵودەی گوناهو تاوان و خراپەی کرد.

هەروەها خوای گەورە دەفەرموێت: ((لَقَدْ خَلَقْنَا الإنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ . ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ.إِلاَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ)) {التين:٤-٦}. واتە: بەڕاستی ئێمە ئینسانمان لە جوانترین شێوە و ڕێکوپێکترین شێوازدا دروست کردووه لە هەموو ڕوویەکەوە. ئەگەر ڕێبازی خواناسی نەگرێت سەرەنجام دەیخەینە نزمترینی شوێنە نزمەکانەوە لە دۆزەخدا جگە لەوانەی کە باوەڕیان هێناوەو کارو کردەوە چاکەکانیان ئەنجامداوە، پاداشتی هەمیشەو نەبڕاوە بۆیان ئامادەیە .. ئەگەر ڕێبازی خواناسی نەگرێت سەرەنجام دەیخەینە نزمترینی شوێنە نزمەکانەوە لە دۆزەخدا.

اللهم آت نفوسنا تقواها، وزكها أنت خير من زكاها، أنت وليها ومولاها، وصلى الله وسلم على نبينا محمد وآله وصحبه.

وآخر دعوانا أن الحمدلله رب العالمين

لە دۆعای خێر بێ بەشمان مەکەن